

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS ĮSTATYMO NR. VIII-1099
37 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XVP-263**

2025 m. d. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsniu ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. balandžio 10 d. posėdžio metu priimtą sprendimą (protokolas Nr. SPP-32), Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Pritarti Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-263 (toliau – Įstatymo projektas) siekiui įstatyme įtvirtinti aiškia ir nedviprasmišką baudų už Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo pažeidimus dydžio nustatymo tvarką atsižvelgiant į ilgametę Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos ir Europos Komisijos praktiką, tačiau pateikti pastabas bei pasiūlymus dėl Įstatymo projektu siūlomo teisinio reguliavimo priemonių tobulinimo:

1. Įstatymo projekto pasiūlymai turi būti suderinti su Europos Sąjungos (toliau – ES) konkurencijos teisės reikalavimais, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau – ESTT) pateiktais konkrečių konkurencijos teisėje vartojamų sąvokų išaiškinimais, Europos Sąjungos Bendrojo Teismo (toliau – Bendrasis Teismas) ir Europos Komisijos praktika. Įstatymo projektu siūlomų nuostatų formuluotes reikia tikslinti, kad jomis būtų padidintas reglamentavimo aiškumas, o ne labai sumažinamas draudžiamų susitarimų dalyviams galimų skirti baudų dydis. Būtina užtikrinti galimybę atsižvelgti į ES konkurencijos teisėje įtvirtintus baudų apskaičiavimo kriterijus ir ES konkurencijos teisėje įtvirtintą draudžiamų susitarimų sampratą.

1.1. 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamentu [\(EB\) Nr. 1/2003](#) dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų Sutarties 81 ir 82 straipsniuose, įgyvendinimo sukurta Europos Komisijos ir valstybių narių konkurencijos institucijų glaudžiu bendradarbiavimu paremta ES konkurencijos taisyklių įgyvendinimo užtikrinimo sistema. Valstybės narės Reglamento [Nr. 1/2003](#) 35 straipsnio 1 dalimi yra įpareigosios paskirti nacionalines konkurencijos institucijas, kurios veiksmingai užtikrintų, kad būtų laikomasi Reglamento [\(EB\) Nr. 1/2003](#) nuostatų. Kaip viena iš priemonių, padedančių užtikrinti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) nuostatų konkurencijos srityje ir Reglamento [\(EB\) Nr. 1/2003](#) nuostatų laikymąsi, numatyta Europos Komisijos ir valstybių narių konkurencijos institucijų galimybė skirti vienkartinės ir periodinės baudas (Reglamento [\(EB\) Nr. 1/2003](#) 5, 23, 24 straipsniai). Atitinkamai valstybių narių konkurencijos institucijos, tirdamos konkurencijos teisės pažeidimus, taip pat vadovaujasi Reglamento [\(EB\) Nr. 1/2003](#) nuostatomis ir baudas skiria pagal taisykles, kurios iš esmės atitinka Europos Komisijos suformuotą praktiką ir Europos Komisijos nustatytas gaires.

Siekiant veiksmingesnės konkurencijos taisyklių priežiūros visoje ES, 2018 m. gruodžio 11 d. priimta Europos Parlamento ir Tarybos direktyva [\(ES\) 2019/1](#), kuria siekiama įgalinti valstybių narių konkurencijos institucijas, kad jos būtų veiksmingesnės vykdymo užtikrintojos, ir kuria užtikrinamas tinkamas vidaus rinkos veikimas. Į Lietuvos Respublikos nacionalinės teisės aktus yra visiškai perkeltos Direktyvos [\(ES\) 2019/1](#) nuostatos.

Pagal Direktyvos [\(ES\) 2019/1](#) 13 straipsnio 1 dalį valstybės narės įpareigos užtikrinti, kad nacionalinės konkurencijos institucijos galėtų skirti veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas baudas, kai įmonės tyčia ar dėl neatsargumo pažeidė SESV 101 ar 102 straipsnį. Taip pat Direktyvos [\(ES\) 2019/1](#) 13 straipsnio 2 dalimi valstybės narės įpareigos užtikrinti, kad nacionalinės konkurencijos institucijos galėtų skirti baudas pažeidėjams už tyrimo priemonių ar sprendimų nesilaikymą. Direktyvos [\(ES\) 2019/1](#) 13 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad baudos turėtų būti nustatomos proporcingai atitinkamų įmonių ir įmonių asociacijų bendrai pasaulinei apyvartai (paminėtina, kad Konkurencijos įstatymo 36 straipsnio 1 dalyje vartojama analogiška ir taip pat suprantama „bendrųjų pasaulinių pajamų“ sąvoka).

Direktyvos [\(ES\) 2019/1](#) 15 straipsnio 1 dalyje yra nustatytas bendras minimalus didžiausios baudos dydis – ne mažesnis nei 10 procentų įmonės ar įmonių asociacijos bendros pasaulinės apyvartos per finansinius metus,ėjusius prieš Direktyvos [\(ES\) 2019/1](#) 13 straipsnio 1 dalyje nurodyto sprendimo priėmimą. Valstybės narės gali nustatyti ir didesnę atitinkamų institucijų skiriamos didžiausios baudos dydį (Direktyvos [\(ES\) 2019/1](#) preambulės 49 dalis).

Bendrojo Teismo praktikoje išaiškinta, kad 10 procentų bendrųjų pajamų dydis nėra tik sunkiausiais pažeidimų atvejais skirtina bauda. Tai veikiau paprasta maksimali riba, kurios vienintelė galima pasekmė yra ta, kad remiantis pažeidimo sunkumo ir trukmės kriterijais apskaičiuotas baudos dydis bus sumažintas iki maksimalios leistinos ribos, kai ji viršijama. Jos taikymas reiškia, kad konkurencijos teisės pažeidimą padariusi įmonė nemoka visos baudos, kurią iš esmės turėtų mokėti remiantis minėtais kriterijais atliktu vertinimu. Vien aplinkybė, kad taikant šią ribą, net jei pažeidimas būtų dar sunkesnis, nebūtų galima skirti didesnės baudos, neįrodo, jog baudos dydis yra neproporcingas (2012 m. gruodžio 12 d. sprendimo byloje Nr. T-352/09, 161 ir 164 p. bei šiuose punktuose cituojama praktika ir 2012 m. gruodžio 12 d. sprendimo byloje Nr. T-410/09, 212 p.). Analogiškos pozicijos laikosi ir ESTT, kuris pabrėžia būtinybę taikyti atgrasančias baudas už konkurencijos taisyklių pažeidimus ir nurodo, kad ribojimas taikyti didesnes nei 10 procentų bendrųjų pajamų dydžio sankcijas yra pakankama proporcingumo užtikrinimo garantija (2013 m. lapkričio 26 d. sprendimo byloje Nr. 58/12 P, 47–48 p., 2017 m. sausio 26 d. sprendimo byloje Nr. C-644/13 P, 81 p., 2024 m. sausio 18 d. sprendimo byloje C-128/21, 109 p.).

Šiuo metu galiojančiose Lietuvos Respublikos nacionalinės konkurencijos teisės nuostatose, atsižvelgiant į konkurencijos taisyklių pažeidimų ekonominį pobūdį bei specifiką, įtvirtinti reikalavimai, skirti veiksmingam šių pažeidimų išaiškinimui ir atgrasančių sankcijų skyrimui. Todėl maksimalios baudos nustatymas pirmame etape, kaip šiuo metu yra nustatyta Konkurencijos įstatymo 36 ir 37 straipsniuose ir Baudų, skiriamų už Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo pažeidimus, dydžio nustatymo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 18 d. nutarimu Nr. 64 „Dėl Baudų, skiriamų už Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo pažeidimus, dydžio nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, (toliau – Aprašas) yra

suderintas su ES teise, atitinka Europos Komisijos taikomas taisykles bei ESTT ir Bendrojo Teismo praktiką, t. y. pažeidimuose dalyvavusių įmonių su pažeidimu tiesiogiai ir netiesiogiai susijusios pajamos dauginamos iš pavojingumo koeficiento ir pažeidimo metų skaičiaus, o taip apskaičiuotai baudai viršijus nustatytą maksimalią baudą ji mažinama iki įtvirtintos maksimalios ribos dydžio. Paminėtina, kad maksimalios baudos skiriamos tik už pavojingiausius konkurencijos taisyklių pažeidimus ir tik tais atvejais, kai pažeidimas yra susijęs su pagrindine pažeidėjo vykdoma veikla.

Atitinkamai šiuo metu įtvirtinta baudų skaičiavimo sistema pirmuoju etapu apskaičiavus baudą leidžia pasiekti 10 procentų įmonės – konkurencijos teisės pažeidėjos – metinių bendrųjų pasaulinių pajamų ribą, pavyzdžiui, jeigu visos įmonės gaunamos pajamos yra susijusios su pažeidimu. Tokiu atveju 10 procentų įmonės bendrųjų pasaulinių pajamų per metus dydį siekianti bauda yra adekvati Direktyvos [\(ES\) 2019/1](#) 15 straipsnio 1 dalies reikalavimams net ir nesant jokių sunkinančių aplinkybių. ESTT yra nurodęs, kad nustatytas baudos dydis turi būti sumažintas ta dalimi, kuria jis viršija minėtą ribą. Aplinkybė, kad kai kurie veiksniai, pavyzdžiui, pažeidimo sunkumas ir jo trukmė, veiksmingai neatsispindi paskirtoje baudoje, yra paprasčiausia šios maksimalios galutinio baudos dydžio ribos taikymo pasekmė (2005 m. birželio 28 d. sprendimo sujungtose bylose C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ir C-213/02 P, 277–279 p.). Šia ESTT praktika vadovaujasi ir Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT), kuris taip pat pažymėjo, kad tarpiniai baudų dydžiai gali viršyti teisės aktuose įtvirtintą maksimalią ribą (2018 m. birželio 4 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-143-624/2018, 140 p.).

Įstatymo projekto pasiūlymą papildyti Konkurencijos įstatymo 37 straipsnį nauja 4 dalimi, kurioje įtvirtinama, kad bazinis baudos dydis negali viršyti 50 procentų maksimalaus už tokį pažeidimą galimos skirti baudos dydžio, reikėtų suderinti su Direktyvos [\(ES\) 2019/1](#) 15 straipsnio 1 dalies reikalavimu. ESTT išaiškino, kad nurodytas baudos dydis nėra skirtas tik pavojingiausiems konkurencijos teisės pažeidimams. Priešingai, šis dydis lemia mažesnę sankciją nei turėtų būti skiriama pagal padaryto pažeidimo pavojingumą ir trukmę, siekiant riboti pažeidėjui tenkančią finansinę naštą, apsaugoti nuo galimo pasitraukimo iš rinkos ir tokia nustatyta riba ES teismų laikoma tinkama bei pakankama baudos proporcingumui užtikrinti (2013 m. lapkričio 26 d. sprendimo byloje C-58/12 P, 47–48 p., 2017 m. sausio 26 d. sprendimo byloje C-644/13P, 81 p.). Tuo tarpu įtvirtinus aptariamą Įstatymo projekte siūlomą taisyklę, taptų neįmanoma 10 procentų bendrųjų pasaulinių pajamų per praėjusius finansinius metus dydį siekiančios baudos paskirti net ir pavojingiausių ir ilgiausią laikotarpį trunkančių pažeidimų atvejais. Baudos dydis už pavojingiausius pažeidimus pagal Įstatymo projektu pateiktą pasiūlymą galėtų siekti vos pusę maksimalios baudos, t. y. 5 procentus bendrųjų praėjusių finansinių metų pasaulinių pajamų. Be to, Įstatymo projektu teikiamas šis reikalavimas, kad bazinis baudos dydis negali viršyti 50 procentų maksimalaus už tokį pažeidimą galimos skirti baudos dydžio, būtų taikomas įvertinus pažeidimo pavojingumą ir pažeidimo trukmę pirminiame etape. Todėl ir šis Įstatymo projekto pasiūlymas, turi būti suderintas su Direktyvos [\(ES\) 2019/1](#) 14 straipsnio 1 dalies ir 15 straipsnio 1 dalies reikalavimais. Siūlomą taisyklę reikėtų suderinti ir su Bendrojo Teismo praktika, nes būtų sukurta viena visiems atvejams taikoma taisyklė, kai baudos pavojingiausiose bylose būtų lygios maksimalios baudos vidurkiui. Bendrasis Teismas yra išaiškinęs, jog reikšminga užtikrinti, kad tikslus galimos baudos dydis iš anksto nebūtų žinomas ūkio subjektams (2014 m. kovo 27 d. sprendimo sujungtose bylose T-56/09 ir T-73/09, 151 p.). Įstatymo projekto

pasiūlymu iš esmės būtų leista įmonei uždirbti iš padaryto pažeidimo vartotojų sąskaita, nes bauda už padarytą pažeidimą negalėtų būti didesnė nei 5 procentai maksimalaus už tokį pažeidimą galimos skirti baudos dydžio bendrųjų pasaulinių metinių pajamų. Taigi, Įstatymo projektu siūlomas pakeitimas, deklaruojant reglamentavimo aiškumo tikslą, iš esmės sumažintų per pusę galimas skirti baudas už konkurencijos teisės pažeidimus, todėl turi būti suderintas su ES teisės reikalavimais.

Atsižvelgiant į tai, siūlytina tikslinti Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 4 dalies nuostatą pagal šio nutarimo 5 punkte pateiktą pasiūlymą.

1.2. Direktyvos [\(ES\) 2019/1](#) 14 straipsnyje nustatyti pagrindiniai baudos dydžio skaičiavimo principai, į kuriuos nacionalinės konkurencijos institucijos turėtų atsižvelgti nustatydamos baudos dydį, tarp kurių yra numatyta ir pažeidimo trukmė. Direktyvos [\(ES\) 2019/1](#) preambulės 47 dalyje numatyta, kad nacionalinės konkurencijos institucijos turėtų galėti nustatyti pažeidimo trukmei proporcingas baudas. Tai turėtų būti įvertinta pagal atitinkamą ESTT praktiką ir tokiu būdu, kuriuo užtikrinamas atgrasymas.

Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 7 dalimi siūloma kardinaliai keisti pažeidimo trukmės koeficiento apskaičiavimo bei taikymo principus. Pagal siūlomą taisyklę maksimali pažeidimo trukmės koeficiento reikšmė būtų nuo 1,5 iki 2, taikoma tik ilgesių nei 5 metų trukmės pažeidimų atveju.

Įtvirtinus Įstatymo projektu siūlomas pažeidimo trukmės koeficiento taikymo taisykles, skiriant baudą faktiškai nebūtų galimybės atsižvelgti į pažeidimo trukmę, kadangi trukmės koeficientas galėtų siekti vos 2 ir tik tuo atveju, jeigu pažeidimas truktų ilgiau nei 5 metus. Kitaip tariant, trumpesnių nei 5 metų pažeidimų atveju baudų diferenciacija būtų minimali, o pažeidimui trunkant ilgiau nei 5 metus (Konkurencijos tarybos veiklos praktikoje buvo nustatyti ir 10 metų trukę pažeidimai), pažeidimo trukmės įtaka baudos dydžiui bei diferenciacijai būtų dar mažesnė. Kuo ilgiau trunka pažeidimas, tuo didesnes pajamas dėl jo gauna pažeidėjai, pavyzdžiui, tuo atveju, jeigu pažeidimas per metus leidžia jo dalyviui papildomai uždirbti 100 000 Eur pajamų, tai per dvejus metus dėl pažeidimo gautų papildomų pajamų suma būtų 200 000 Eur, per 5 metus – 500 000 Eur ir t.t. Pagal šiuo metu galiojančio Aprašo 19 punkte bei 42.3 papunktyje įtvirtintas pažeidimo trukmės koeficiento skaičiavimo taisykles įvertinus pažeidimo pavojingumą apskaičiuota bauda dauginama iš pažeidimo metų skaičiaus. Tokia pati taisyklė yra numatyta ir 2006 m. rugsėjo 1 d. Europos Komisijos pagal Reglamento [Nr. 1/2003](#) 23 straipsnio 2 dalies a punktą skirtų baudų apskaičiavimo gairių (2006/C 210/02) 5 ir 24 punktuose, nes pažeidimo trukmė turėtų turėti didelę reikšmę nustatant atitinkamo dydžio baudą. Pažeidimo trukmė neišvengiamai daro poveikį galimoms pažeidimo pasekmėms rinkoje. Todėl svarbu, kad skiriant baudą taip pat būtų atsižvelgiama į metų, per kuriuos įmonė atliko pažeidimą, skaičių, t. y. nustatyta pažeidimuose dalyvavusių įmonių su pažeidimu tiesiogiai ir netiesiogiai susijusių pajamų suma dauginama iš dalyvavimo pažeidime metų skaičiaus. Trumpesnis nei šešių mėnesių laikotarpis laikomas puse metų, o ilgesnis už šešis mėnesius, bet trumpesnis už metus laikotarpis laikomas metais.

Taisyklė, pagal kurią įvertinus pažeidimo pavojingumą ir pažeidimo trukmę bazinis baudos dydis turėtų būti mažinamas iki pusės galimo maksimalaus baudos dydžio, kaip siūloma Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 4 dalyje, reikštų, kad net ir siūlomo pažeidimo trukmės koeficiento (kaip ir pažeidimo pavojingumo koeficiento) įtaka sankcijos

dydžiui būtų reikšmingai sumažinta. Todėl pagal Įstatymo projektu siūlomą pakeitimą susidarytų situacija, kad kuo ilgiau ūkio subjektai dalyvautų draudžiamame susitarime (kartelyje), tuo tokiam ūkio subjektui būtų finansiškai naudingiau, nes už kiekvienus tęsiamą pažeidimo metus jiems grėstų sąlyginai mažesnė piniginė sankcija, palyginti su augančiomis pažeidimo nulemtomis pajamomis. Priešingai nei siūlomos Įstatymo projekte, galiojančios taisyklės dėl pažeidimo trukmės kriterijaus vertinimo apskaičiuojant baudas leidžia diferencijuoti baudas kiekvienu konkrečiu atveju, atsižvelgiant į ūkio subjekto daromo pažeidimo trukmę, ir tai būtų atitinka ES teisės reikalavimus (yra analogiškos Europos Komisijos taikomoms taisyklėms ir praktikai). Todėl siūlytina atsisakyti Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 7 dalimi teikiamų ūkio subjektams taikytinų pažeidimo trukmės koeficientų nustatymo ir tikslinti Įstatymo projektą pagal šio nutarimo 5 punkte pateiktą pasiūlymą, kuris atitinka šiuo metu Apraše nustatytą reguliavimą.

1.3. Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 5 dalyje siūloma įtvirtinti taisykles, nuo kokių konkrečių pajamų turėtų būti skaičiuojamos baudos už dalyvavimą draudžiamuose susitarimuose. Siūloma taisyklė, kad sankcija draudžiamų susitarimų dalyviams galėtų būti skiriama tik esant aiškiems įrodymams apie susitarimo tiesioginę įtaką prekių kainai, kokybei ar pardavimo sąlygoms. Įtvirtinus Įstatymo projektu siūlomą nuostatą, baudos visai negalėtų būti skiriamos už daugelį konkurencijos teisės pažeidimų, nes tiesiog nebūtų prekių, susijusių su pažeidimu, kaip jos siūlomos apibrėžti Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 5 dalyje. Baudos negalėtų būti skiriamos, pavyzdžiui, tokiais atvejais, kai konkurentų susitarimu suderinami veiksmai viešuosiuose pirkimuose, tačiau kartelio dalyviai nelaimi pirkimo arba perkančioji organizacija pastebi kartelio požymius ir nutraukia pirkimą nesudariusi sutarties (tokiu atveju rinkoje kainos tiesiogiai nebus paveiktos). Draudžiamų informacijos mainų atveju, pavyzdžiui, ESTT yra suformavęs prezumpciją, kad informacijos mainai lems kainas rinkoje, todėl pareigą tai paneigti turi tokio susitarimo dalyviai (2015 m. kovo 19 d. sprendimo byloje C-286/13 P, 127 ir 133 p.). Tačiau pagal Įstatymo projekto siūlomas nuostatas faktinį poveikį kainai, priešingai nei numatyta ESTT, turėtų įrodinėti Konkurencijos taryba. ESTT yra taip pat išaiškinęs, kad kartelio dalyvio „sukčiavimas“ (kai draudžiamo susitarimo keli dalyviai „sukčiauja“ ir netaiko su konkurentais sutartų kainų) nepaneigia kartelio dalyvio atsakomybės (2004 m. sausio 7 d. sprendimo sujungtose bylose C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ir C219/00 P, 85 p.). Tačiau šioje situacijoje pagal Įstatymo projekto nuostatas baudos už pavojeingą ES teisės pažeidimą nebūtų įmanoma paskirti.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad siūloma įtvirtinti Įstatymo projektu taisyklė turi būti suderinta su nuoseklia bei gausia ESTT praktika, plėtojančia išaiškinimus, kokie veiksmai laikytini draudžiamu susitarimu pagal ES teisę. ESTT praktikoje yra išaiškinta, kad ES teisės siekiamam tikslui būtų pakankta, jeigu pardavimo vertės sąvoka būtų aiškinama kaip apimanti tik apyvartą, gautą vien iš tų pardavimų, kuriuos, kaip nustatyta, realiai paveikė kartelis (2015 m. kovo 19 d. sprendimo byloje C-286/13 P, 148 p., 2015 m. balandžio 23 d. sprendimo byloje C- 227/14 P, 56, 63 p., 2013 m. liepos 11 d. sprendimo byloje C-444/11 P, 76 ir 88 p. bei 2014 m. lapkričio 12 d. sprendimo byloje C-580/12 P, 57 punktas).

ESTT nurodė, kad su pažeidimu susijusio pardavimo vertės ir pažeidimo trukmės derinys yra laikomas tinkama pakaitine verte, parodančia ekonominę pažeidimo svarbą ir santykinę kiekvienos

pažeidime dalyvaujančios įmonės reikšmę (2014 m. lapkričio 12 d. sprendimo byloje C-580/12 P, 56 punktas). Todėl dėl tokio apribojimo, kaip siūloma Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 5 dalyje, būtų dirbtinai sumažinta atitinkamos įmonės padaryto pažeidimo ekonominė svarba, nes vien dėl to, kad rasta mažai kartelio realiai paveiktų pardavimų tiesioginių įrodymų, galiausiai reikėtų skirti baudą, realiai nesusijusią su nagrinėjamo kartelio mastu. Dėl tokio paslapčių saugojimo būtų pakenkta ir tikslui veiksmingai persekioti už SESV 101 straipsnio pažeidimus bei už juos skirti veiksmingą sankciją, todėl jam negalima pritarti (2014 m. lapkričio 12 d. sprendimo byloje C-580/12 P, 58 punktas).

ESTT išaiškinimais vadovaujasi ir LVAT, nurodydamas, kad pagrindinis kriterijus nustatant minėtas pajamas yra tai, ar jos tiesiogiai arba netiesiogiai susijusios su Konkurencijos tarybos ūkio subjektui inkriminuojamu pažeidimu (2019 m. spalio 14 d. nutarties administracinėje byloje Nr. eA-489-822/2019, 35 p., 2022 m. vasario 2 d. nutarties administracinėje byloje Nr. eA-1697-822/2021, 166 pastraipa).

Apibendrinant, minėtina, kad ESTT yra aiškiai nurodęs, kad susijusios pajamos sietinos su pajamomis, gautomis rinkoje, su kuria susijęs pažeidimas. Todėl Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 5 dalis turi būti suderinta su ESTT išaiškinimais. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad galiojančio Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 1 dalies 5 punkte (Įstatymo projektu nėra siūloma jo keisti) yra numatytas skiriamos baudos diferencijavimo kriterijus – ūkio subjekto ar ūkio subjektų, jeigu bauda skiriama remiantis šios įstatymo 36 straipsnio 2 dalimi, prekių, tiesiogiai ir netiesiogiai susijusių su pažeidimu, pardavimo vertė. Ši vertė turėtų būti nustatoma individualiai kiekvieno pažeidimo atveju, atsižvelgus į individualios bylos aplinkybes. Tokia praktika taikoma ir ES lygmeniu – baudos dydis konkrečioje byloje priklauso ne nuo pažeidėjo bendrųjų pajamų, bet nuo pajamų, susijusių su pažeidimu.

Atsižvelgiant į galiojančio Konkurencijos įstatymo 1 straipsnio 3 dalyje įvardytą šio įstatymo siekį, kad Lietuvos Respublikos ir ES konkurencijos santykius reglamentuojančios teisės būtų suderintos, siūlytina atsisakyti Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 5 dalies nuostatos tikslinant ją pagal šio nutarimo 5 punkte pateiktą pasiūlymą.

1.4. Pažymėtina, kad vienas iš baudų, skiriamų už konkurencijos taisyklių pažeidimus, tikslų – atgrasomasis jų poveikis. Tai įtvirtinta ir Direktyvos [\(ES\) 2019/1](#) 13 straipsnio 1 dalyje, pagal kurią valstybės narės įpareigos užtikrinti, kad nacionalinės konkurencijos institucijos galėtų skirti veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas baudas. Tuo pačiu Direktyvos [\(ES\) 2019/1](#) 14 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad nacionalinės konkurencijos institucijos nustatydamos baudos dydį turėtų atsižvelgti ir į pažeidimo sunkumą (pavojingumą).

1.4.1. Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 6 dalimi siūloma nustatyti, kad draudžiamo susitarimo tarp konkurentų atveju būtų pritaikomas pavojingumo koeficientas, kurio intervalas – nuo 0,10 iki 0,30; draudžiamo ne konkurentų susitarimo atveju būtų pritaikomas koeficientas, kurio intervalas – nuo 0,05 iki 0,15. Įstatymo projekto aiškinamajame rašte teigiama, kad tokie koeficientų dydžiai siūlomi remiantis Europos Komisijos praktika, kurioje mažiausias už draudžiamus konkurentų susitarimus taikytas pavojingumo koeficientas yra 0,16 (2003 m. rugsėjo 21 d. sprendime AT.40760 – Hand grenades skirta 16 procentų arba 0,16), (2022 m. liepos 12 d. sprendime AT.40522 – Metal packaging skirta 16 procentų arba 0,16). Toks mažiausias

koeficientas taip pat logiškai dera su ne konkurentų draudžiamais susitarimams, t. y. mažiau pavojingais laikomiems susitarimams, taikytu koeficientų intervalu (nuo 0,05 iki 0,15). Todėl Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 6 dalyje teikiamas pasiūlymas tikslintinas, kad konkurentų susitarimams būtų taikomas pažeidimo pavojingumo koeficiento intervalas nuo 0,16 iki 0,30.

1.4.2. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 6 dalyje taip pat yra siūloma ydinga formuluotė „ūkio subjektų baudai apskaičiuoti taikomas atitinkamo koeficiento intervalo vidurkis, nebent yra pagrindas taikyti mažesnę ar didesnę koeficientą, atsižvelgiant į su konkrečiu pažeidimu susijusias aplinkybes, tokias kaip pažeidimo pobūdis, visų pažeidimo dalyvių bendra rinkos dalis, pažeidimo geografinis plotas, kitos aplinkybės“, kuri nepagrįstai numato, kad baudos diferencijavimui reikšmingos aplinkybės vertintinos tik retais atvejais. Šiuo aspektu akcentuotina Direktyvos [\(ES\) 2019/1](#) preambulės 47 dalis, kurioje nustatyta, kad pažeidimo sunkumo vertinimas turėtų būti atliekamas kiekvienu konkrečiu atveju visų rūšių pažeidimų atžvilgiu, atsižvelgiant į visas bylos aplinkybes. Todėl ši Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 6 dalyje siūloma nuostata turėtų būti performuluota taip: „Ūkio subjektų baudai apskaičiuoti taikomas atitinkamo pavojingumo koeficiento intervalo vidurkis, tuomet atsižvelgiama į su konkrečiu pažeidimu susijusias aplinkybes: pažeidimo pobūdį, visų pažeidimo dalyvių bendrą rinkos dalį, pažeidimo geografinį plotą“.

2. Įstatymo projektu pateikti pasiūlymai sistemiškai turėtų būti suderinti su kitomis keičiamo įstatymo nuostatomis.

2.1. Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 4 dalyje siūloma nustatyti trijų etapų baudų skaičiavimo taisyklę, kurią taikant būtų vertinama ūkio subjekto prekių, tiesiogiai ar netiesiogiai susijusių su pažeidimu, pardavimo vertė, kuri būtų taikoma visoms Konkurencijos tarybos skiriamoms baudoms. Toks Įstatymo projektu pateiktas teisinis reguliavimas turi būti suderintas su galiojančio Konkurencijos įstatymo 36 straipsniu, pagal kurį Konkurencijos taryba skiria baudas ne tik už draudžiamus susitarimus, piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi, koncentracijų įgyvendinimą be Konkurencijos tarybos leidimo (Konkurencijos įstatymo 36 straipsnio 1–3 dalys), tačiau skiria ir procesinio pobūdžio baudas – už informacijos, reikalingos tyrimui atlikti ar koncentracijai nagrinėti, nepateikimą ar pateikimą ne laiku, neteisingos ar klaidinančios informacijos pateikimą, nurodymų nevykdymą, įpareigojimų nutraukti neteisėtą veiklą, atlikti veiksmus, atkuriančius ankstesnę padėtį ar pašalinančius pažeidimo pasekmes, nevykdymą ir kt. (Konkurencijos įstatymo 36 straipsnio 4 dalis). Konkurencijos įstatymo 36 straipsnio 5–7 dalyse yra įtvirtinamos baudų skyrimo ir jų maksimalios ribos, taikomos viešojo administravimo subjektams.

Todėl minėtais atvejais siūlomas Įstatymo projektu baudų skyrimas vertinant ūkio subjekto prekių pardavimo vertę būtų neįmanomas – turi būti taikomos kitokios taisyklės, numatančios baudų skaičiavimą atskirai pagal Konkurencijos įstatyme nurodytus pažeidimus bei subjektus, kuriems Konkurencijos taryba skiria baudas (šiuo metu skirtingos taisyklės yra nustatytos Apraše). Todėl Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 4 dalyje siūlomas teisinis reguliavimas sistemiškai derintinas su to paties Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 1 dalies 5 punktu, kuriame numatyta, kad prekių, tiesiogiai ar netiesiogiai susijusių su pažeidimu, pardavimo vertė yra skaičiuojama tik tuo atveju, kai bauda

skiriama remiantis keičiamo įstatymo 36 straipsnio 2 dalimi. Šia nuostata jau yra atliekamas atskyrimas, kokių konkurencijos teisės pažeidimų atžvilgiu nuostata taikoma – konkurenciją ribojančių susitarimų draudimo ir piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi draudimo atvejais.

2.2. Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 8 dalyje, atsižvelgiant į ūkio subjektų atgrasymo nuo draudžiamų susitarimų sudarymo tikslą, siūloma nustatyti, kad baudos didinamos tik dėl Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1–3 punktuose nustatytų pažeidimų (kainų nustatymo, rinkos pasidalijimo, gamybos ar pardavimo kiekio ribojimo). Pagal galiojančio Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio 2 dalį visais atvejais susitarimai, numatyti Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1–4 punktuose, yra laikomi ribojančiais konkurenciją. Todėl atitinkamai Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 8 dalyje įvardyti susitarimai, kuriems turi būti taikomas baudos didinimas atgrasymo nuo draudžiamų susitarimų sudarymo tikslais, pildytini Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 4 punkte nustatytu atveju – susitarimu panašaus pobūdžio sutartyse taikyti nevienodas (diskriminacines) sąlygas atskiriems ūkio subjektams ir taip sudaryti jiems skirtingas konkurencijos sąlygas.

2.3. Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 4–10 dalyse nėra pateikiama baudų dydžio nustatymo taisyklių, taikytinų viešojo administravimo subjektams už konkurencijos įstatymo pažeidimus. Taip pat nėra siūloma įtvirtinti ir nuostatų, skirtų baudų už kitus konkurencijos įstatymo pažeidimus dydžiui nustatyti. Įstatymo projektu keičiamo Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 8 dalyje nustatyti ne visi atvejai, kuriems taikytinas baudos dydžio padidinimas atgrasymo tikslais, o tai turi būti suderinta su galiojančio Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio 2 dalimi.

Apibendrinant įvardytus Įstatymo projekto trūkumus, Įstatymo projektas tikslintinas pagal šio nutarimo 5 punkte pateiktą pasiūlymą, atsižvelgiant ir į šiuo metu Apraše įtvirtintą reguliavimą.

3. Pasiūlymai pildyti Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 1 dalį 6 punktu bei 37 straipsnio 4 ir 10 dalyse daryti nuorodą į proporcingumo principo taikymą nesukuria pridėtinės vertės ir yra pertekliniai.

3.1. Šiuo metu galiojančioje Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 1 dalyje numatyti aiškūs ūkio subjektams ir viešojo administravimo subjektams skiriamų baudų diferencijavimo kriterijai, tarp kurių minimos ūkio subjekto ir viešojo administravimo subjekto atsakomybė lengvinančios ar sunkinančios aplinkybės (Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Tarp Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 2 dalyje nustatytų atsakomybę lengvinančių aplinkybių yra išskiriama ir šiuo metu ūkio subjektams skiriant baudą taikoma atsakomybę lengvinanti aplinkybė – ūkio subjekto finansinė padėtis yra labai sunki (Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 2 dalies 9 punktas). Atitinkamai Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 1 dalyje siūlomo naujo 6 punkto dėstomo ūkio subjektams skiriamos baudos diferencijavimo kriterijaus dalis – „proporcingumas ūkio subjekto finansinei padėčiai“ nesukuria papildomos pridėtinės vertės, nes taip pat siūlo ūkio subjekto finansinės padėties vertinimą, kuris galiojančiame Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 2 dalies 9 punkte yra aiškiai nustatytas kaip atsakomybę lengvinanti aplinkybė, kuri ir šiuo metu yra vienas iš baudos diferencijavimo kriterijų.

3.2. Be to, Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 1 dalyje siūlomo 6 punkto nuostatos formuluotėje siūloma įtvirtinti neaiškų ir neapibrėžtą papildomą

ūkio subjektams skiriamos baudos diferencijavimo kriterijų – „proporcingumą kitoms reikšmingoms aplinkybėms“. Atsižvelgiant į teisėkūros aiškumo principą, pagal kurį teisės akto nuostatos turi būti dėstomos logiškai, nuosekliai, glaustai, suprantamai, tiksliai, aiškiai ir nedviprasmiškai, siūlytina Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 1 dalies 6 punkte atsisakyti tokios vertinamojo pobūdžio formuluotės.

3.3. Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 10 dalimi siūloma vertinant ūkio subjekto padėtį atsižvelgti į tokias aplinkybes: ūkio subjekto pastarųjų trejų finansinių metų pajamas, pelningumą, išmokėtus dividendus, grynąjį turtą, tokias aplinkybes kaip situacijos naujumas arba aiškos teisinės praktikos nebuvimas, taip pat kitas aplinkybes, į kurias nebuvo atsižvelgta vertinant pažeidimo pavojingumą ir kurios gali būti reikšmingos tinkamam atsakomybės individualizavimui, atsižvelgiant į bendruosius teisės principus. Visos šios aplinkybės, susijusios su pažeidimą padariusio ūkio subjekto padėtimi, išskyrus situacijos naujumą arba aiškos teisinės praktikos nebuvimą, yra vertinamos ir pagal šiuo metu galiojantį reguliavimą, kai siekiama pritaikyti atsakomybę lengvinančią aplinkybę – ūkio subjekto labai sunkią finansinę padėtį (Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 2 dalies 9 punktas). Be to, ši aplinkybė yra sėkmingai taikoma ir šiuo metu nustatant baudos dydį ūkio subjektui už padarytą konkurencijos taisyklių pažeidimą. Pavyzdžiui, COVID-19 pandemijos metu, skirdama baudą draudžiamą susitarimą sudariusiam ūkio subjektui, Konkurencijos taryba atsižvelgė į jo ekonominę padėtį ir sumažino baudą net 80 procentų (2020 m. lapkričio 24 d. Konkurencijos tarybos nutarimas Nr. 1S-124 (2020) „Dėl kino filmų platinimo veikla užsiimančių ūkio subjektų veiksmų atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 5 straipsnio reikalavimams“). Atsižvelgiant į tai, Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 10 dalimi siūloma nuostata (išskyrus dalyje dėl situacijos naujumo) yra taip pat perteklinė.

3.4. Kalbant apie proporcingumo principo taikymą skiriant baudas ir nustatant jų dydžius, minėtina, kad tokia prievolė vadovautis proporcingumo principu yra įtvirtinta Konkurencijos įstatymo 35 straipsnio 1 dalyje ir taikoma visoms nuosekliai susijusioms šio įstatymo nuostatoms. Todėl atsižvelgiant į tai, kad proporcingumo principas sistemiskai vertinant galiojančias įstatymo nuostatas jau yra įtvirtintas Konkurencijos įstatymo to paties VI skirsnio, skirto atsakomybei už konkurencijos teisės pažeidimus, nuostatose, kartoti proporcingumo principo laikymosi reikalavimą kalbant tik apie vieną iš galimų sankcijų už konkurencijos teisės pažeidimus – baudų skaičiavimo tvarką įtvirtinančiame straipsnyje, nėra poreikio.

Atitinkamai siūlytina atsisakyti Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 1 dalies 6 punkto, 4 ir 10 dalių nuostatų formuluotėse teikiamo perteklinio reikalavimo atsižvelgti ar taikyti proporcingumo principą.

Apibendrinant siūlytina atsisakyti Įstatymo projektu keičiamo Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 1 dalies 6 punkto ir 10 dalies nuostatų bei tikslinti susijusią 4 dalies nuostatą (atsižvelgiant į šio nutarimo 1.1 papunktį) pagal šio nutarimo 5 punkte pateiktą pasiūlymą.

4. Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 10 dalimi siūloma ūkio subjektams skiriant baudas atsižvelgti į tokias aplinkybes, kaip situacijos naujumas arba aiškos teisinės praktikos nebuvimas. Paminėtina, kad ESTT yra išaiškinęs nurodytų aplinkybių taikymo galimybes ir jų ribas. ESTT praktikoje nurodoma, kad tokia aplinkybė kaip „naujumas“

paprastai nedaro įtakos ūkio subjektų atsakomybei ir net jeigu tam tikrame kontekste draudžiamas susitarimas nustatomas pirmą kartą, toks pažeidimas gali būti pripažįstamas konkurencijos taisyklių pažeidimu „pagal tikslą“, už kurį taikomos sankcijos (ESTT 2024 m. birželio 27 d. sprendimas byloje Nr. C-201/19 P, 144 ir 399 p.). Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kad naujumo aplinkybė, kaip pagrindus mažinti baudą už pažeidimą, Konkurencijos taryba rėmėsi viename tyrime (2022 m. gruodžio 27 d. Konkurencijos tarybos nutarimas Nr. 1S-124 (2020) „Dėl nekilnojamojo turto agentūrų ir jas vienijančios asociacijos veiksmų atitikties Lietuvos respublikos konkurencijos įstatymo 5 straipsnio ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 101 straipsnio reikalavimams“ 780 p.). Taigi, ši aplinkybė turi būti vertinama individualiai ir įtaką pažeidėjų atsakomybei gali daryti tik išimtiniais atvejais. Dėl šios priežasties „naujumas“ galėtų būti numatytas Konkurencijos įstatyme kaip galima atsakomybę lengvinanti aplinkybė, o jos taikymo pagrįstumą Konkurencijos taryba įvertintų individualiose bylose. Atitinkamai siūlytina Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 2 dalį pildyti 10 punktu, kuriame būtų nustatyta atsakomybę lengvinanti aplinkybė – tyrimo metu nagrinėta pažeidimą sudaranti veika yra nauja, o Įstatymo projektu keičiamo Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 10 dalies atsisakytina kaip perteklinės.

5. Įvertinus Įstatymo projektu siūlomų priemonių siekį įtvirtinti aiškesnę baudų už Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo pažeidimus dydžio nustatymo tvarką įstatyme, atsižvelgiant į ilgametę Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos ir Europos Komisijos praktiką, siūlytina tikslinti Įstatymo projektą, atsižvelgiant į šio nutarimo 1–4 punktuose pateiktus argumentus, ir Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamą Konkurencijos įstatymo 37 straipsnį dėstyti taip:

„1 straipsnis. 37 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 37 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„37 straipsnis. Baudų skyrimas ir jų dydžio nustatymas

1. Ūkio subjektams ir viešojo administravimo subjektams skiriamos baudos diferencijuojamos atsižvelgiant į:

- 1) pažeidimo pavojingumą;
- 2) pažeidimo trukmę;
- 3) ūkio subjekto ir viešojo administravimo subjekto atsakomybę lengvinančias ar sunkinančias aplinkybes;
- 4) kiekvieno ūkio subjekto įtaką pažeidimo padarymui, kai pažeidimą padaro keli ūkio subjektai;
- 5) ūkio subjekto ar ūkio subjektų, jeigu bauda skiriama remiantis šio įstatymo 36 straipsnio 2 dalimi, prekių, tiesiogiai ir netiesiogiai susijusių su pažeidimu, pardavimo vertę.

2. Atsakomybę lengvinančiomis aplinkybėmis laikoma tai, kad:

- 1) ūkio subjektai ar viešojo administravimo subjektai, padarę pažeidimą, savo noru užkirto kelią žalingoms pažeidimo pasekmėms;
- 2) ūkio subjektai ar viešojo administravimo subjektai padėjo Konkurencijos tarybai tyrimo metu;
- 3) ūkio subjektai ar viešojo administravimo subjektai atlygino padarytą žalą;
- 4) ūkio subjektai ar viešojo administravimo subjektai savo valia nutraukė pažeidimą;

5) ūkio subjektai ar viešojo administravimo subjektai neatliko konkurenciją ribojančių veiksmų;

6) ūkio subjektai ar viešojo administravimo subjektai Konkurencijos tarybai tyrimo metu pateikdami rašytinį pripažinimo pareiškimą pripažino pažeidimą ir numatytą baudą, taip sudarydami sąlygas efektyviau atlikti tyrimą;

7) ūkio subjektai ar viešojo administravimo subjektai pripažino Konkurencijos tarybos baigto tyrimo metu nustatytas esmines aplinkybes;

8) ūkio subjekto ar viešojo administravimo subjekto pažeidimą sudarantį elgesį nulėmė valdžios institucijų veiksmai;

9) ūkio subjekto finansinė padėtis yra labai sunki;

10) tyrimo metu nagrinėta pažeidimą sudaranti veika yra nauja.

3. Atsakomybę sunkinančiomis aplinkybėmis laikoma tai, kad:

1) ūkio subjektai ar viešojo administravimo subjektai kliudė atlikti tyrimą;

2) ūkio subjektai ar viešojo administravimo subjektai slėpė padarytą pažeidimą;

3) ūkio subjektai ar viešojo administravimo subjektai tęsė pažeidimą nepaisydami Konkurencijos tarybos įpareigojimo nutraukti neteisėtus veiksmus;

4) ūkio subjektai ar viešojo administravimo subjektai pakartotinai per septynerius metus padarė šio įstatymo pažeidimą;

5) ūkio subjektai tęsė Europos Komisijos ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės konkurencijos institucijos nustatytą Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 101 ar 102 straipsnio pažeidimą;

6) ūkio subjektai per septynerius metus padarė pažeidimą, panašų į Europos Komisijos ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės konkurencijos institucijos nustatytą Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 101 ar 102 straipsnio pažeidimą.

4. Konkretus skiriamos baudos dydis ūkio subjektams nustatomas etapais:

1) Pirmuoju etapu nustatomas bazinis baudos dydis. Bazinis baudos dydis apskaičiuojamas nustatant ūkio subjekto prekių, tiesiogiai ir netiesiogiai susijusių su pažeidimu, pardavimo vertę (toliau – pardavimo vertė) ir šią pardavimo vertę padauginant iš pažeidimo pavojaus koeficiento ir pažeidimo trukmės koeficiento. Nustatytas bazinis baudos dydis negali viršyti 100 procentų maksimalaus už tokį pažeidimą galimo skirti baudos dydžio, numatyto šio įstatymo 36 straipsnio 1–6 dalyse.

2) Antruoju etapu bazinis baudos dydis, jeigu yra pagrindas, mažinamas arba didinamas atsižvelgiant į šio straipsnio 2 dalies 1–5 ir 8–10 punktuose numatytas atsakomybę lengvinančias ir šio straipsnio 3 dalyje numatytas sunkinančias aplinkybes.

3) Trečiuoju etapu nustatytas baudos dydis, jeigu yra pagrindas, didinamas siekiant užtikrinti baudos atgrasomąjį poveikį. Jeigu po trečiojo etapo apskaičiuotas baudos dydis viršija šio įstatymo 36 straipsnio 1–6 dalyse numatytą galimą maksimalų baudos dydį, apskaičiuotas baudos dydis yra mažinamas iki atitinkamo maksimalaus galimo baudos dydžio.

4) Ketvirtuoju etapu, jeigu yra pagrindas, apskaičiuotas baudos dydis yra mažinamas dėl atsakomybę lengvinančių aplinkybių, numatytų šio straipsnio 2 dalies 6 ir 7 punktuose, ir

(arba) esant visoms šio įstatymo 38 straipsnio 2 dalyje nurodytoms baudos sumažinimo sąlygoms.

5. Apskaičiuojant bazinį baudos dydį pardavimo vertė nustatoma individualiai pagal kiekvienos bylos aplinkybes. Draudžiamo ne konkurentų susitarimo dėl prekių perpardavimo kainų nustatymo atveju laikoma, kad prekių, tiesiogiai ir netiesiogiai susijusių su pažeidimu, pardavimo vertė ūkio subjektui, kuris veikė kaip prekių platintojas, lygi pajamoms, kurios gautos iš draudžiamame susitarime dalyvavusių tiekėjų prekių perpardavimo, išskyrus atvejus, kai individualioje byloje yra įrodymų, kad netiesiogiai susiję pardavimų vertė apima ir kitas prekes. Jeigu informacijos ūkio subjekto prekių, tiesiogiai ir netiesiogiai susijusių su pažeidimu, pardavimo vertei nustatyti nepakanka arba nėra tiesiogiai ar netiesiogiai su pažeidimu susijusių prekių pardavimo arba pirkimo duomenų, bazinis baudos dydis apskaičiuojamas naudojant ūkio subjekto per praėjusius vienus finansinius metus gautas bendrąsias pasaulines pajamas.

6. Nustatyta pardavimo vertei pritaikomas pavojingumo koeficientas, kurio intervalas – nuo 0,05 iki 0,30. Draudžiamo susitarimo tarp konkurentų atveju pritaikomas pavojingumo koeficientas, kurio intervalas – nuo 0,16 iki 0,30. Draudžiamo ne konkurentų susitarimo atveju pritaikomas koeficientas, kurio intervalas – nuo 0,05 iki 0,15. Ūkio subjektų baudai apskaičiuoti taikomas atitinkamo pavojingumo koeficiento intervalo vidurkis, tuomet atsižvelgiama į su konkrečiu pažeidimu susijusias aplinkybes: pažeidimo pobūdį, visų pažeidimo dalyvių bendrą rinkos dalį, pažeidimo geografinį plotą.

7. Pažeidimo trukmės koeficientas nustatomas atsižvelgiant į kiekvieno ūkio subjekto dalyvavimo darant pažeidimą laikotarpį skaičiuojant mėnesių tikslumu.

8. Nustačius šio straipsnio 2 dalies 1–5 ir 8–10 punktuose numatytas atsakomybę lengvinančias ir šio straipsnio 3 dalyje numatytas sunkinančias aplinkybes, antruoju etapu bazinis baudos dydis, apskaičiuotas pirmame etape, atitinkamai mažinamas arba didinamas. Bazinio baudos dydžio mažinimas arba didinimas atitinkamai pagal nurodytas atsakomybę lengvinančias arba atsakomybę sunkinančias aplinkybes negali viršyti 40 procentų pirmame etape nustatyto bazinio baudos dydžio, išskyrus atvejus, numatytus šio straipsnio 3 dalies 4 ir 6 punktuose. Pastaraisiais atvejais bazinis baudos dydis papildomai didinamas iki 100 procentų už kiekvieną ankstesnį pažeidimą.

9. Siekiant atgrasyti ūkio subjektus nuo draudžiamų konkurentų susitarimų, nurodytų šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1–4 punktuose, trečiuoju etapu šių pažeidimų atveju prie baudos sumos, apskaičiuotos pagal šio straipsnio 4–8 dalis, pridedama suma, kuri yra lygi nuo 15 iki 25 procentų pardavimo vertės, nustatytos pagal šio straipsnio 5 dalį. Toks baudos sumos dydžio padidėjimas gali būti taikomas ir kitų konkurentų susitarimų, pažeidžiančių šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalį, bei 7 straipsnio pažeidimų atvejais. Bauda ūkio subjektams už šio įstatymo 36 straipsnio 1 dalyje nurodytus pažeidimus taip pat gali būti didinama iki 100 procentų, jei baziniam baudos dydžiui apskaičiuoti naudota pardavimo vertė praėjusiais finansiniais metais nesiekė 5 procentų ūkio subjekto bendrųjų pasaulinių pajamų.

10. Jeigu taikomos šio straipsnio 2 dalies 6 arba 7 punkte numatytos atsakomybę lengvinančios aplinkybės, apskaičiuotas baudos dydis pagal šio straipsnio 4–9 dalis ketvirtuoju

etapu yra atitinkamai mažinamas 15 arba 10 procentų, pritaikant to paties ūkio subjekto atžvilgiu dėl to paties padaryto pažeidimo tik vieną iš nurodytų atsakomybę lengvinančių aplinkybių.

11. Už šio įstatymo 4 straipsnio pažeidimą viešojo administravimo subjektui skiriamas baudos dydis apskaičiuojamas etapais:

1) Pirmuoju etapu apskaičiuojamas bazinis baudos dydis atsižvelgiant į pažeidimo pavojingumą ir pažeidimo trukmę. Jeigu pirmuoju etapu apskaičiuotas bazinis baudos dydis viršija šio įstatymo 36 straipsnio 7 dalyje nurodytas ribas, bazinis baudos dydis sumažinamas iki šio įstatymo 36 straipsnio 7 dalyje nurodytų ribų.

2) Antruoju etapu bazinis baudos dydis didinamas arba mažinamas dėl atsakomybę lengvinančių ir sunkinančių aplinkybių, išskyrus atsakomybę lengvinančias aplinkybes, numatytas šio straipsnio 2 dalies 6 ir 7 punktuose. Šios atsakomybę lengvinančios ir atsakomybę sunkinančios aplinkybės taikomos *mutatis mutandis* pagal šio straipsnio 8 dalyje nustatytas taisykles. Jeigu antruoju etapu apskaičiuotas bazinis baudos dydis viršija šio įstatymo 36 straipsnio 7 dalyje nurodytas ribas, bazinis baudos dydis sumažinamas iki šio įstatymo 36 straipsnio 7 dalyje nurodytų ribų.

3) Trečiuoju etapu, jeigu yra pagrindas, viešojo administravimo subjektui taikomos atsakomybę lengvinančios aplinkybės, numatytos šio straipsnio 2 dalies 6 arba 7 punkte. Taikant šias atsakomybę lengvinančias aplinkybes taikomos *mutatis mutandis* šios straipsnio 10 dalies nuostatos.

12. Pirmuoju etapu viešojo administravimo subjektui bazinis baudos dydis apskaičiuojamas:

1) Pirmiausia nustatomas nuo pažeidimo pavojingumo priklausantis baudos dydis, kuris lygus pusei šio įstatymo 36 straipsnio 7 dalyje nustatyto galimo maksimalaus baudos dydžio, tuomet gautas baudos dydis padidinamas arba sumažinamas atsižvelgiant į konkrečias su pažeidimu susijusias aplinkybes: pažeidimo pobūdį, jo geografinį plotą ir kitas objektyvias aplinkybes.

2) Nustatoma pažeidimo trukmė atsižvelgiant į pažeidimo laikotarpį, skaičiuojamą metų ar trumpesniu nei metai tikslumu. Už kiekvienus pažeidimo metus pridedama 5 procentų dydžio suma, apskaičiuota nuo pažeidimo pavojingumo priklausančio baudos dydžio. Už papildomą pusės metų laikotarpį papildomai pridedama 2,5 procento dydžio suma, apskaičiuota nuo pažeidimo pavojingumo priklausančio baudos dydžio. Jeigu pažeidimas truko tik pusę metų ar trumpiau, nuo pažeidimo trukmės priklausantis baudos dydis neskaičiuojamas.

13. Vyriausybė patvirtina baudų dydžio nustatymo tvarkos aprašą.“

6. Atsižvelgiant į tai, kad pagal Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 11 dalį Vyriausybė turės pakeisti Aprašą, siūlytina Įstatymo projektą patikslinti šiais aspektais:

6.1. Vadovaujantis teisėkūros sistemiškumo principu, įtvirtintu Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 7 punkte, pagal kurį įstatymo įgyvendinamieji teisės aktai turi būti rengiami ir priimami taip, kad įsigalioję kartu su įstatymu ar atskiromis jo

nuostatomis, kurias šie teisės aktai įgyvendina, ir siekiant suteikti Vyriausybei laiko tinkamai įgyvendinti Įstatymo projektu siūlomas nuostatas ir priimti įgyvendinamuosius teisės aktus, siūlytina Įstatymo projekto 2 straipsnio 1 dalyje nustatyti Įstatymo projekto, išskyrus jo 2 straipsnio 2 dalį, įsigaliojimo datą – 2026 m. sausio 1 dieną.

6.2. Atsižvelgiant į teisėkūros sistemiškumo principą bei šio nutarimo 6.1 papunktyje teikiamą pasiūlymą, Įstatymo projekto 2 straipsnio 2 dalyje taip pat nurodytina, kad Vyriausybei pavedama priimti šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus iki 2025 m. gruodžio 31 d.

Ministras Pirmininkas

Ekonomikos ir inovacijų ministras